

Орталық ғылыми кітапхананың колжазба қоры.

№655 папка, 4-дәптер.

Экспедиция күнделігі 20/VIII 1945 жыл.

Павлодар облысы Баянауыл ауданында

Сұлтанмахмұт, Мәшьүр Жүсіптің енбектерін

жинақтау жұмысының қорытындысы.

Тіл-әдебиет институтының қызметкері

Бану Арынова

1945 жылы 16 іюльден 11 сентябрьге дейінгі істелген жұмыс-

тардың жинағы.

Мәшьүр Жүсіп тұрағы

№ 28 - 43 әйде

655, № 4.

Экспедиция жүнделігі

20/VIII-1945

Павлодар облысы, Баянауыл ауданында Сұлтанмахмұт

жинақтау жұмысының қорытындысы. Мәшьүр Жүсіптің енбектерін

тапсыруы бойынша Павлодар облысының Баянауыл ауданына бардым. Ондағы мақсат Сұлтанмахмұт, Мәшьүр Жүсіптің жүрт аузындағы кейбір енбектерін жинау, солардың бейітін көріп, не бар, не жоғын жазып алу болатын.

Барғандагы бірінші жұмыс Мәшьүр Жүсіптің баласы Пазылға жолынан, оның қолындағы шығармаларымен танысу болды. Мәшьүр Жүсіптің бейіті аудан орталығынан 120 шақырым жерде екен. Пазыл сол езінің қызмет істейтін жері «Қызыл қоғам» колхозында 25 шақырымдагы бейіттен бері тұрады екен. Мәшьүр Жүсіптің баласы Пазыл оқытушы болып 25 жыл істеп келген, ал де сол қызметте. Экесінің колжазбалары өз қолында көрінеді.

Аудандық газеттің жауапты редакторы Омарбеков, Пазыл үшеуіміз 20/VIII-45 жылы

те ортадан кіре беріс есіктен төмен карай түсетін жерді сатылай казған полдын «подвалдың» какпағы сиякты жері бар. Қарем деушілер сол какпақты ашып, шам жағып, үйдін астына тусуі керек.

Мәшьүр Жүсіптің өз денесі осы айтылған жerde жатыр. Сакал-шашы сол калпында, денесі сары болып жатыр. Бұрын тірі күнінде толық болған адам болуға керек

Кеуде сүйегі ете көтерінкі, іші аздап қабысынты. Сол жақ аяғы кішкене семінкірейін депті, үйткені сол аяғының өкшесін (етін) бірдеме жеген болуы керек.....

Ауыз үйде турлі ыдыс-аяқтары түр: самауыр, шыны аяқ, тәрелке, акшайиек, касық, сукуйыш, ет салатын ағаш табақ, асулы тай казан, оқтау, орамал, тұз, угулі насыбай, балта, күрек, шымшыр, шелек, сыйыргыш, пышак, кайрак біз тойбы да-

Ескелді көлінің жиегінін он жағын ала «жамбас» дөнінің басына 2 бөлмелі үй қыш салған Мәшүүр Жүсіптің зиратын көрүте бардык.

Мәшүүр Жүсіп 1931 жылы ноябрьдін 27-сі күні қайтыс болған. Өзі өлерден бір жыл бұрын сол жерге көшіп келіп .... барлығын өзі басқарып, бейіт салдырыған екен.

Бейіт 2 бөлмелі үй ретінде салынған. Төргі үйінде шкаф түр, ішіндегі 2 қагарда араб, парсы тілінде жазылған 60 дана кітап жиөлөн түр. Шкафтың үстінде өзінің тірі күнінде мініп жүрген ер-токымы түр.

Үйдің оңтүстік қабыргасында койдың 40 кәрі жілігі ілүлі түр (діни жолмен қарағанда 40 жілік күзеттісі болуы керек). Осы төргі үйдің астының биіктігі 2 метр, ұзындығы, көлдененең де сондай етіп терен қыш каздырыған екен. Сол қазылған жер-

темір, кепкір. Осы заттардың барлығы биік үстелдің үстінде жиөлөн түр. Келген, кеткен жолаушылар тамағын істеп ішіп, алға сайманларды пайдаланып, қайта орнына жуып тазалап кояды екен.

Аудаң үйдің төр жак қабыргасында ұзыны мен көлденені жарты метрдей жұқа тас ілүлі түр, бұл тас бейітті салдыруға каздырып жаткандағы жер астынан табылыпты.

Сол тасқа Мәшүүр Жүсіптің өзі мұна бір сөзді жазып, «мен өлгеннен кейін іліп койындар» деп тапсырған екен: «Жетпіс үшке жеткенше балталасан да өлмеймін, жетпіс үштен әрі сүрресен де бармаймын».

**Деректің қошірмесін
Орталық Ғылыми
кітапхананың колжазба
корынан 2.10.2010 жылы
алып, баспаға әзірлеген
Әсес Пазылов**